

GENEL BİLGİLER

COĞRAFİ KONUM

Ülke dünyanın en büyük yüzölçümüne sahip ülkeler sıralamasında Rusya ve Kanada'nın ardından 3. sıradadır. Asya kıtasının doğusunda yer almaktadır. Doğuda Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti; güneydoğuda Makao, güneyde Laos, Birmanya, Vietnam, Hindistan, Bhutan, Nepal; batıda Pakistan, Afganistan, Tacikistan, Kırgızistan, Kazakistan; kuzeyde Moğolistan Halk Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu ile komşudur. Çin'in doğusunda Doğu Çin Denizi ve güneydoğusunda Güney Çin Denizi yer almaktadır. Çin'in toplam kara sınırları uzunluğu 20.000 km'den fazla olup Çin anakarasının toplam sahil uzunluğu ise 18.000 km'nin üstündedir.

Ülke çok geniş bir coğrafi alana sahip olması nedeni ile soğuk kara ikliminden sub-tropik iklime kadar geniş bir iklim kuşağına sahiptir.

SİYASİ VE İDARİ YAPI

1 Ekim 1949 tarihinde kurulan Çin Halk Cumhuriyeti'nin siyasi yapısı tek parti yönetimine dayanmaktadır. Çin Komünist Partisi ülkenin tek siyasi hâkimidir. Parti 1921 yılında kurulmuştur ve 86 milyonu aşkın üyesi bulunmaktadır. Parti devletle bütünleşmiş olup, devlet politikası parti vasıtasıyla uygulanmaktadır. Devlet Başkanı aynı zamanda partinin Genel Sekreteridir.

Anayasa'ya göre devletin merkez organları; Ulusal Halk Kongresi, Devlet Başkanlığı, Devlet Konseyi, Merkezi Askeri Komisyon, Yüksek Mahkeme ve Başsavcılıktır.

Ulusal Halk Kongresi (Meclis) üyeleri parti tarafından seçilen temsilcilerden oluşmaktadır. Ülkede genel seçim uygulaması yoktur.

Devlet Konseyi (hükümet), devlet idaresinin ve yürütme erkinin en üst organıdır. Hükümet işlerini Devlet Konseyi takip etmektedir. Devlet Konseyi 4 başbakan yardımcısı, 4 konsey üyesi, 25 bakandan oluşmakta ve başında başbakan bulunmaktadır. Devlet Konseyi, idari mevzuata ilişkin yasama işlemlerini gerçekleştirmeye yetkilidir. Ekonomiyi ve diplomatik ilişkileri yönetir ve toplumsal konuları ele alır. Başbakan, Devlet Başkanı tarafından atanır ve görevinden alınır.

DOĞAL KAYNAKLAR

Çin maden ve mineraller yönünden zengin bir ülkedir. Dünyadaki en büyük altın üreticisidir. Aralarında demir cevheri, demir alaşımlı metal cevherleri, kömür, kalay, doğal gaz, civa, manganez, vanadyum, kurşun, çinko, alüminyumun fosfat, tungsten, uranyum, manyetit molibden, titanyum, az bulunan toprak elementleri olmak üzere yaklaşık 17 maden ve mineral türü ve madene sahip olması ile lider konumundaki ülkedir.

Su kaynakları kritik öneme sahiptir. Zira gerek tarımda sulama için gerekse elektrik üretiminde kullanılmaktadır. Ülkedeki ekilebilir arazi büyüklüğü dünyadaki ekilebilir alanın %7'sine, kendi yüz ölçümünün ise %12,7'sine karşılık gelmektedir.

Diğer taraftan dünyada en fazla hidroelektrik enerji üretimi yapılan ülkedir ve dünyanın en büyük hidroelektrik santrali Three Gorges Barajı 22 500 megavat enerji üretimi ile küresel anlamda en büyük kapasiteye sahip barajdır.

Çin kömür rezervleri açısından dünya birincisidir. Çin dünyanın en büyük kömür üreticisi ve tüketicisidir. Hali hazırda toplam enerji ihtiyacının %70'i kömürden elde edilmektedir. Ülke petrol, doğal gaz kaynakları mevcut olmasına rağmen, önemli bir ham petrol ithalatçısıdır. Bunlara ek olarak uzay teknolojisi ve elektronik alanında kullanılan bazı ender bulunan madenlerin de artan orandaki üretici ve ihracatçısıdır.

GENEL EKONOMİK DURUM

1978'den itibaren ülkenin attığı 3 önemli adım ülkeyi bugünkü ekonomik yapısının temellerini oluşturmuştur. 1978 yılında ülkede reformların başlaması ve dışa açılma politikasının benimsenmesi ile birlikte Çin, merkezi planlı ekonomiden pazar ekonomisine geçmiş ve son 40 yılda ülke ekonomik ve sosyal anlamda hızlı bir gelişmiş, GSYİH'deki büyüme yılda ortalama %10 olmuştur. Bu değer, böylesine büyük bir ekonominin, tarihteki sürdürülebilir nitelikteki, en hızlı büyümesi olmuştur. Bu sayede ülkedeki 800 milyon kişi yoksulluktan kurtulmuştur.

1994 de yapılan vergi düzenlemeleri ve ardında 2001 yılında Dünya Ticaret Örgütüne üye olması ile dünya ekonomisine tam anlamıyla entegre olmuştur. Sonuç olarak ülke dünyanın üretim ve ticaretinin merkezi olmuştur.

Çin'in 13. Beş Yıllık Planında (2016-2020) sosyal dengesizliklerin giderilmesi, çevre kirliliğinin azaltılması, enerji verimliliğinin artırılması, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimin yaygınlaştırılması ile sosyal güvenlik sisteminin geliştirilmesi esas alınmıştır. Planda büyüme hızı olarak %6,5 hedeflenerek ekonominin yeni bir dengeye oturtulması ve 2020'ye kadar halkın ortalama düzeyde müreffeh bir toplum düzeyine eriştirilmesi hedeflenmişti. IMF verilerine göre 2019 yılında Çin'in Dünya ekonomisine %38,2 pay ile en çok katkı sağlayan ülke olmuştur.

Ülke dünyanın en hızlı büyüyen ekonomisidir. Son 30 yılda ortalama %6 oranında büyümüştür. Gelir dağılımdaki eşitsizlik, hızlı şehirleşme, çevresel sürdürülebilirlik, yaşlanan nüfus ve iç göçler, hızlı ekonomik büyüme ile etkileşim içinde olan diğer faktörlerdir.

Ülkede kişi başına gelir gelişmiş ekonomilerin gerisinde seyretmekte olup 2023 yılı beklentisi 23.371 Amerikan doları düzeyindedir.

Dünya Bankası verilerine göre GSYİH içinde tarım sektörünün payı %8, sanayinin payı %38 ve hizmet sektörünün payı %55dir.

IMF verilerine göre, tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2023 yılında %3,2 olacağı tahmin edilmektedir.

İş yapma kolaylığı açısından Çin, dünyada 190 ülke arasında 32., İnsani gelişmişlik endeksine göre dünyada 191 ülke arasında 79., Ekonomik serbestlik endeksine göre 177 ülke arasında 158. Küresel rekabet gücü açısından dünyadaki 141 ülke arasında 28. Sıradadır.

DIŞ TİCARET

GENEL DURUM

* 1000 Dolar	2018	2019	2020	2021	2022
İhracat	2.494.230.195	2.498.334.248	2.588.402.392	3.361.814.264	3.593.601.450
İthalat	2.134.987.265	2.066.513.429	2.057.021.048	2.675.680.064	2.715.998.754
Hacim	4.629.217.460	4.564.847.677	4.645.423.440	6.037.494.328	6.309.600.204
Denge	359.242.930	431.820.819	531.381.344	686.134.200	877.602.696

BAŞLICA ÜRÜNLER İTİBARIYLA DIŞ TİCARET

İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER * 1000 DOLAR

Kodu	Açıklaması	2020	2021	2022	%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	709.932.704	898.959.878	954.783.812	26,57%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	440.020.920	547.585.389	551.950.811	15,36%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	76.223.938	120.021.475	150.235.440	4,18%
39	Plastikler Ve Mamulleri	96.378.231	131.074.406	143.529.368	3,99%
94	Mobilyalar, Tıpta Veya Cerrahide Kullanılan Mobilyalar, Yatak Takımları Ve Benzeri Doldurulmuş Eşya; Tarifinin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Aydınlatma Cihazları; Reklam Lambaları, Işıklı Tabelalar, Işıklı İsim Plakaları Ve Benzerleri; Prefabrik Yapılar	109.366.915	139.481.266	130.893.407	3,64%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	71.017.191	95.509.060	110.312.642	3,07%
95	Oyuncaklar, Oyun Ve Spor Malzemeleri; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	71.523.831	101.848.964	103.325.605	2,88%
29	Organik Kimyasal Ürünler	56.953.837	82.584.052	101.887.171	2,84%
61	Örme veya Kroşe Giyim Eşyası ve Aksesuarı	62.227.841	86.457.923	90.942.324	2,53%
72	Demir Ve Çelik	33.395.753	66.984.738	77.264.814	2,15%
62	Örülmemiş veya Kroşe Olmayan Giyim Eşyası ve Aksesuarı	62.275.544	70.099.298	76.874.394	2,14%
90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	80.226.837	97.486.304	70.257.758	1,96%

Kodu	Açıklaması	2020	2021	2022	%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	30.739.612	41.191.732	64.367.716	1,79%
64	Ayakkabılar, Getrler, Tozluklar Ve Benzeri Eşya; Bunların Aksamı	38.111.193	51.674.811	62.020.064	1,73%
38	Muhtelif Kimyasal Ürünler	22.152.577	28.425.929	47.496.013	1,32%
99	(Özel Amaçlı Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları)	24.996.277	37.283.047	45.926.982	1,28%
76	Alüminyum Ve Alüminyumdan Eşya	24.589.848	34.711.889	42.109.007	1,17%
28	Anorganik Kimyasallar; Kıymetli Metallerin, Radyoaktif Elementlerin; Nadir Toprak Metallerinin Ve İzotoplarının Organik Veya Anorganik Bileşikleri	15.204.049	23.602.159	39.407.462	1,10%
42	Deri Eşya; Saraciye Eşyası Ve Eyer Ve Koşum Takımları; Seyahat Eşyası, El Çantaları Ve Benzeri Mahfazalar; Hayvan Bağırsağından Mamul Eşya (İpek Böceği Bağırsağı Hariç)	22.669.989	30.841.563	38.712.702	1,08%
63	Dokumaya Elverişli Maddelerden Diğer Hazır Eşya; Takımlar; Kullanılmış Giyim Eşyası Ve Dokumaya Elverişli Maddelerden Kullanılmış Eşya; Paçavralar	75.584.824	41.857.184	37.667.401	1,05%
	DİĞERLERİ	464.810.483	634.133.198	653.636.561	18,19%
	TOPLAM	2.588.402.394	3.361.814.265	3.593.601.454	

İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

Kodu	Açıklama	2020	2021	2022	%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	548.420.356	668.657.163	644.691.916	23,74%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	261.169.673	393.939.134	535.339.703	19,71%
26	Metal Cevherleri, Cüruf Ve Kül	187.192.533	272.763.283	224.716.350	8,27%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	192.047.118	231.210.911	202.146.276	7,44%
71	Tabii Veya Kültür İnciler, Kıymetli Veya Yarı Kıymetli Taşlar, Kıymetli Metaller, Kıymetli Metallerle Kaplama Metaller Ve Bunlardan Mamul Eşya; Taklit Mücevherci Eşyası; Metal Paralar	31.735.394	77.417.514	103.700.970	3,82%

Kodu	Açıklama	2020	2021	2022	%
90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazlar, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazlar; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	99.066.911	109.168.468	82.029.791	3,02%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	73.985.238	86.386.884	80.815.627	2,98%
39	Plastikler Ve Mamulleri	71.084.529	82.825.936	75.188.948	2,77%
74	Bakır Ve Bakırdan Eşya	48.913.983	66.088.416	68.705.241	2,53%
12	Yağlı Tohum Ve Meyveler; Muhtelif Tane, Tohum Ve Meyveler; Sanayide Ve Tıpta Kullanılan Bitkiler; Saman Ve Kaba Yem	44.980.649	60.170.593	68.605.062	2,53%
29	Organik Kimyasal Ürünler	45.641.317	60.215.899	58.074.470	2,14%
72	Demir Ve Çelik	36.901.161	43.569.039	43.662.135	1,61%
30	Eczacılık Ürünleri	34.915.065	41.858.422	39.908.670	1,47%
02	Etler Ve Yenilen Sakatat	30.268.514	31.586.040	30.879.441	1,14%
38	Muhtelif Kimyasal Ürünler	18.868.183	24.198.274	27.871.193	1,03%
	DİĞERLERİ	331.830.424	425.624.086	429.662.958	
	TOPLAM	2.057.021.048	2.675.680.062	2.715.998.751	

BAŞLICA ÜLKELER İTİBARIYLA DIŞ TİCARET

İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR

Ülkeler	2020	2021	2022	%
ABD	452.492.932	577.125.500	582.756.120	16,22%
Hong Kong	271.084.279	348.969.298	297.538.449	8,28%
Japonya	142.596.625	165.822.965	172.927.436	4,81%
Güney Kore	112.476.216	148.847.027	162.621.428	4,53%
Viet Nam	113.815.239	137.904.870	146.959.900	4,09%
Hindistan	66.719.472	97.510.656	118.501.523	3,30%
Hollanda	79.006.021	102.433.417	117.730.975	3,28%
Almanya	86.807.061	115.181.923	116.226.632	3,23%
Malezya	56.300.813	78.697.722	93.711.252	2,61%
Taipei	60.117.346	78.360.583	81.586.754	2,27%
Birleşik Krallık	72.561.344	87.029.777	81.544.682	2,27%
Singapur	57.624.786	55.215.268	81.167.608	2,26%
Avustralya	53.468.167	66.383.683	78.827.036	2,19%
Tayland	50.513.176	69.355.428	78.479.645	2,18%
Meksika	44.827.693	67.440.744	77.534.944	2,16%
Rusya	50.504.392	67.550.055	76.122.649	2,12%
Endonezya	40.980.977	60.649.440	71.318.138	1,98%
Filipinler	41.880.389	57.308.182	64.679.392	1,80%
Brezilya	34.953.228	53.612.224	61.969.971	1,72%
BAE	32.310.092	43.818.205	53.861.687	1,50%
Kanada	42.094.313	51.510.532	53.704.893	1,49%

İtalya	32.921.603	43.640.497	50.917.821	1,42%
Fransa	37.329.852	46.382.581	46.138.801	1,28%
İspanya	27.519.029	36.128.484	41.752.131	1,16%
Polonya	26.730.658	36.578.290	38.163.113	1,06%
Suudi Arabistan	28.094.808	30.321.535	37.990.175	1,06%
DİĞERLERİ	472.671.883	638.035.379	708.868.292	19,73%
TOPLAM	2.588.402.394	3.361.814.265	3.593.601.447	

Türkiye %0,95'lik payla 28.sırada yer almaktadır.

İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR

Ülkeler	2020	2021	2022	%
Taipei	200.497.888	249.876.255	238.091.695	8,77%
Güney Kore	173.100.171	213.445.080	199.667.118	7,35%
Japonya	174.655.179	205.523.715	184.496.995	6,79%
ABD	136.339.521	180.971.848	178.956.846	6,59%
Avustralya	117.693.743	163.729.736	142.091.499	5,23%
Çin (Re-Import)	125.264.226	156.820.006	122.883.424	4,52%
Rusya	57.114.667	78.142.344	114.148.971	4,20%
Almanya	105.110.506	119.920.072	111.399.129	4,10%
Malezya	75.174.351	98.192.537	109.878.980	4,05%
Brezilya	85.517.209	109.877.876	109.522.043	4,03%
Viet Nam	78.473.072	92.315.967	87.960.626	3,24%
Suudi Arabistan	39.069.814	56.961.585	78.045.605	2,87%
Endonezya	37.480.543	63.886.547	77.770.058	2,86%
Tayland	48.139.504	61.818.243	56.517.649	2,08%
İsviçre	17.494.678	38.068.596	49.907.977	1,84%
BAE	17.054.552	28.567.889	45.407.517	1,67%
Şili	29.932.012	39.458.634	44.486.040	1,64%
Kanada	22.063.323	30.450.113	42.383.257	1,56%
Irak	19.303.765	26.647.233	39.384.745	1,45%
Umman	15.659.425	28.587.514	36.239.772	1,33%
Fransa	29.712.268	39.126.640	35.579.424	1,31%
Singapur	31.616.282	38.803.060	33.958.353	1,25%
Güney Afrika	20.824.538	32.973.970	32.543.295	1,20%
DİĞERLERİ	399.729.805	521.514.603	544.677.730	20,05%
TOPLAM	2.057.021.042	2.675.680.063	2.715.998.748	

Türkiye %0,17'lik payla 61.sırada yer almaktadır.

TÜRKİYE İLE TİCARET

GENEL DURUM

*1000 Dolar	2018	2019	2020	2021	2022
İhracat	2.912.539	2.726.571	2.866.389	3.662.823	3.281.120
İthalat	20.719.061	19.127.972	23.040.812	32.239.211	41.353.932
Hacim	23.631.600	21.854.543	25.907.201	35.902.034	44.635.052
Denge	-17.806.522	-16.401.401	-20.174.423	-28.576.388	-38.072.812

TÜRKİYE'NİN İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

Kodu	Açıklama	2020	2021	2022	%
26	Metal Cevherleri, Cüraf Ve Kül	640.675	884.144	875.712	26,69%
25	Tuz; Kükürt; Topraklar Ve Taşlar; Alçılar, Kireçler Ve Çimento	613.620	729.560	554.950	16,91%
28	Anorganik Kimyasallar; Kıymetli Metallerin, Radyoaktif Elementlerin; Nadir Toprak Metallerinin Ve İzotoplarının Organik Veya Anorganik Bileşikleri	138.268	248.712	356.715	10,87%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	170.410	206.482	211.438	6,44%
74	Bakır Ve Bakırdan Eşya	167.332	178.923	141.752	4,32%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	22.750	25.618	126.083	3,84%
75	Nikel Ve Nikelden Eşya	62.546	55.972	95.617	2,91%
02	Etler Ve Yenilen Sakatat	2.815	44.412	88.456	2,70%
90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	89.514	97.038	87.299	2,66%
20	Sebzeler, Meyveler, Sert Kabuklu Meyveler Ve Bitkilerin Diğer Kısımlarından Elde Edilen Müstahzarlar	69.000	81.316	52.301	1,59%
08	Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları	35.528	45.784	46.177	1,41%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	58.308	80.641	41.276	1,26%
55	Sentetik Ve Suni Devamsız Lifler	19.118	27.874	39.372	1,20%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	32.549	54.978	39.099	1,19%
52	Pamuk	17.793	55.648	37.953	1,16%
32	Debagatte Ve Boyacılıkta Kullanılan Hülasalar; Tanenler Ve Türevleri; Boyalar, Pigmentler Ve Diğer Boyayıcı Maddeler; Müstahzar Boyalar Ve Vernikler; Macunlar; Mürekkepler	32.604	38.836	37.401	1,14%

Kodu	Açıklama	2020	2021	2022	%
61	Örme veya Kroşe Giyim Eşyası ve Aksesuarı	36.482	42.348	36.351	1,11%
.					
.					
.					
15	Hayvansal Ve Bitkisel Katı Ve Sıvı Yağlar Ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazır Yemeklik Katı Yağlar; Hayvansal Ve Bitkisel Mumlar	17.293	33.344	5.245	0,16%
	DiĞERLERİ	639.785	731.193	407.928	12,43%
	TOPLAM	2.866.390	3.662.823	3.281.125	

Zeytinyağı ihracatının bulunduğu 15.fasıl Türkiye'nin Çin'e ihracatında %0,16'lık payla 46.sırada yer almaktadır.

TÜRKİYE'NİN İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

Kodu	Açıklama	2020	2021	2022	%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	6.145.121	7.947.350	9.034.104	21,85%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	6.893.842	8.677.536	9.028.401	21,83%
72	Demir Ve Çelik	552.392	1.877.371	3.488.691	8,44%
29	Organik Kimyasal Ürünler	1.076.572	2.123.522	3.321.948	8,03%
39	Plastikler Ve Mamulleri	818.018	1.546.910	2.373.500	5,74%
87	Motörlü Kara Taşıtlar, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	588.622	954.723	1.201.343	2,91%
54	Sentetik Ve Suni Filamentler, Şeritler Ve Benzeri Sentetik Ve Suni Dokumaya Elverişli Maddeler	589.933	813.861	1.041.857	2,52%
90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazlar, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazlar; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	719.322	774.418	897.031	2,17%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	498.536	560.652	894.345	2,16%
48	Kağıt Ve Karton; Kağıt Hamurundan, Kağıttan Veya Kartondan Eşya	228.082	244.719	678.104	1,64%
32	Debagatte Ve Boyacılıkta Kullanılan Hülasalar; Tanenler Ve Türevleri; Boyalar, Pigmentler Ve Diğer Boyayıcı Maddeler; Müstahzar Boyalar Ve Vernikler; Macunlar; Mürekkepler	350.361	505.451	569.176	1,38%
71	Tabii Veya Kültür İnciler, Kıymetli Veya Yarı Kıymetli Taşlar, Kıymetli Metaller, Kıymetli Metallerle Kaplama Metaller Ve Bunlardan Mamul Eşya; Taklit Mücevherci Eşyası; Metal Paralar	36.971	49.547	488.044	1,18%
55	Sentetik Ve Suni Devamsız Lifler	184.502	237.853	478.724	1,16%
28	Anorganik Kimyasallar; Kıymetli Metallerin, Radyoaktif Elementlerin; Nadir Toprak	178.209	225.966	468.071	1,13%

Kodu	Açıklama	2020	2021	2022	%
	Metallerinin Ve İzotoplarının Organik Veya Anorganik Bileşikleri				
76	Alüminyum Ve Alüminyumdan Eşya	158.306	241.463	459.168	1,11%
38	Muhtelif Kimyasal Ürünler	255.285	337.974	430.999	1,04%
	DİĞERLERİ	3.766.735	5.119.901	6.500.430	15,72%
	TOPLAM	23.040.809	32.239.217	41.353.936	

ÇİN ZEYTİNYAĞI TİCARETİ

GENEL DURUM

*1000 Dolar	2018	2019	2020	2021	2022
İhracat	531	762	472	465	1.937
İthalat	167.810	176.662	155.954	183.821	212.184
Hacim	168.341	177.424	156.426	184.286	214.121
Denge	-167.279	-175.900	-155.482	-183.356	-210.247

İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

Kodu	Açıklama	2018	2019	2020	2021	2022	%
15092000	Ekstra Saf Zeytinyağı	0	0	0	0	159.552	75,20%
15099000	Diğerleri	27.573	32.403	32.066	39.366	49.453	23,31%
15093000	Saf Zeytinyağı	0	0	0	0	3.144	1,48%
15094000	Diğer Saf Zeytinyağı	0	0	0	0	34	0,02%
15091000	Saf Zeytinyağı	140.237	144.259	123.888	144.455	1	0,00%
	TOPLAM	167.810	176.662	155.954	183.821	212.184	

İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

Kodu	Açıklama	2018	2019	2020	2021	2022	%
15092000	Ekstra Saf Zeytinyağı	0	0	0	0	897	46,31%
15093000	Saf Zeytinyağı	0	0	0	0	789	40,73%
15099000	Diğerleri	24	31	90	10	245	12,65%
15094000	Diğer Saf Zeytinyağı	0	0	0	0	6	0,31%
15091000	Saf Zeytinyağı	507	731	382	455	0	0,00%
	TOPLAM	531	762	472	465	1.937	

İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR

1509: ZEYTİNYAĞI VE FRAKSİYONLARI (RAFİNE EDİLMİŞ OLSUN VEYA OLMASIN, FAKAT KİMYASAL OLARAK DEĞİŞTİRİLMEMİŞ)

Ülkeler	2018	2019	2020	2021	2022	%
İspanya	131.713	145.050	132.788	163.450	189.848	89,47%
İtalya	24.234	21.952	14.616	13.213	17.252	8,13%
Yunanistan	3.694	1.742	1.849	1.510	1.577	0,74%
Avustralya	2.976	2.596	2.171	1.830	1.084	0,51%
Türkiye	900	918	412	552	589	0,28%
Tunus	831	646	737	1.021	434	0,20%
Şili	270	790	1.369	409	341	0,16%
Güney Kore	203	358	200	249	242	0,11%
Fransa	499	388	216	362	176	0,08%
Japonya	528	122	54	93	151	0,07%
Suriye	3	11	102	177	145	0,07%
Portekiz	591	339	938	219	134	0,06%
Birleşik Krallık	186	129	121	305	121	0,06%
ABD	162	143	70	26	54	0,03%

Ülkeler	2018	2019	2020	2021	2022	%
Arjantin	172	187	52	176	26	0,01%
Almanya	43	12	12	3	4	0,00%
Rusya	0	0	1	8	4	0,00%
Taipei	0	2	1		0	0,00%
Hollanda	0	8	0	25	0	0,00%
Arnavutluk	32	1	0			0,00%
Azerbaycan	0	0	0	1		0,00%
Kanada	0	0	0	0		0,00%
Çin (Re-Import)	6	0	0			0,00%
Kıbrıs	16	227	167	1		0,00%
Gürcistan	0	3	0			0,00%
Hong Kong	3	1	0			0,00%
Endonezya	15	0	0			0,00%
israil	55	12	0			0,00%
Lübnan	1	0	0			0,00%
Meksika	23	14	1			0,00%
Fas	427	843	34	137		0,00%
Yeni Zelanda	42	0	0	0		0,00%
Filipinler	0	0	0	1		0,00%
Viet Nam	0	0	2			0,00%
Slovenya	72	0	12			0,00%
Güney Afrika	30	125	20	26		0,00%
İsveç	0	0	7	26		0,00%
İsviçre	1	0	0			0,00%
BAE	0	0	0			0,00%
Uruguay	82	41	0			0,00%
TOPLAM	167.810	176.660	155.952	183.820	212.182	

15092000: EKSTRA SAF ZEYTİNYAĞI

Ülkeler	2018	2019	2020	2021	2022	%
İspanya					139.630	87,51%
İtalya					15.920	9,98%
Avustralya					1.084	0,68%
Yunanistan					903	0,57%
Türkiye					530	0,33%
Tunus					434	0,27%
Şili					341	0,21%
Güney Kore					242	0,15%
Suriye					145	0,09%
Portekiz					133	0,08%
Fransa					93	0,06%
Japonya					54	0,03%
Arjantin					26	0,02%
ABD					16	0,01%
TOPLAM	0	0	0	0	159.551	

15099000: DİĞER ZEYTİNYAĞI

Ülkeler	2018	2019	2020	2021	2022	%
İspanya	25.101	30.986	30.584	38.306	48.138	97,34%
İtalya	1.203	874	684	496	902	1,82%
Birleşik Krallık	175	122	121	305	120	0,24%
Yunanistan	354	141	98	93	96	0,19%
Japonya	528	115	31	58	93	0,19%
Fransa	94	48	4	67	64	0,13%
ABD	3	3	11		35	0,07%
Almanya	0	11	7		4	0,01%
İsveç	0	0	7	26		0,00%
Tunus	0	0	444			0,00%
Türkiye	112	98	67	14		0,00%
Gürcistan	0	3				0,00%
Avustralya	0	0	7			0,00%
Taipei	0	1	1			0,00%
Hong Kong	3	1				0,00%
TOPLAM	27.573	32.403	32.066	39.365	49.452	

15093000: SAF ZEYTİNYAĞI

Ülkeler	2018	2019	2020	2021	2022	%
İspanya					2.060	65,56%
Yunanistan					578	18,40%
İtalya					416	13,24%
Türkiye					59	1,88%
Fransa					19	0,60%
Rusya					4	0,13%
ABD					3	0,10%
Japonya					3	0,10%
TOPLAM	0	0	0	0	3.142	

15094000: DİĞER SAF ZEYTİNYAĞI

Ülkeler	2018	2019	2020	2021	2022	%
İspanya					19	55,88%
İtalya					14	41,18%
ABD					1	2,94%
TOPLAM	0	0	0	0	34	

15091000: SAF ZEYTİNYAĞI

Ülkeler	2018	2019	2020	2021	2022	% (2021)
İspanya	106.613	114.064	102.204	125.143		86,63%
İtalya	23.031	21.078	13.932	12.717		8,80%
Avustralya	2.976	2.596	2.165	1.830		1,27%
Yunanistan	3.341	1.601	1.752	1.417	1	0,98%
Tunus	831	646	293	1.021		0,71%
Türkiye	788	820	345	538		0,37%

Ülkeler	2018	2019	2020	2021	2022	% (2021)
Şili	270	790	1.369	409		0,28%
Fransa	404	340	212	295		0,20%
Güney Kore	203	358	200	249		0,17%
Portekiz	591	339	938	219		0,15%
Suriye	3	11	102	177		0,12%
Arjantin	172	187	52	176		0,12%
Fas	427	843	34	137		0,09%
Japonya	1	7	23	35		0,02%
Güney Afrika	30	125	20	26		0,02%
ABD	159	140	59	26		0,02%
Hollanda	0	8	0	25		0,02%
Rusya	0	0	1	8		0,01%
Almanya	43	1	5	3		0,00%
Azerbaycan	0	0	0	1		0,00%
Kıbrıs	16	227	167	1		0,00%
Filipinler	0	0	0	1		0,00%
Yeni Zelanda	42	0	0	0		0,00%
Birleşik Krallık	11	7	0	0		0,00%
Arnavutluk	32	1	0			0,00%
Çin (Re-Import)	6	0	0			0,00%
Endonezya	15	0	0			0,00%
İsrail	55	12	0			0,00%
Lübnan	1	0	0			0,00%
Meksika	23	14	1			0,00%
Taipei	0	1	1			0,00%
Viet Nam	0	0	2			0,00%
Slovenya	72	0	12			0,00%
İsviçre	1	0	0			0,00%
Uruguay	82	41	0			0,00%
TOPLAM	140.239	144.257	123.889	144.454	1	

İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR

1509: ZEYTİNYAĞI VE FRAKSİYONLARI (RAFİNE EDİLMİŞ OLSUN VEYA OLMASIN, FAKAT KİMYASAL OLARAK DEĞİŞTİRİLMEMİŞ)

Ülkeler	2018	2019	2020	2021	2022	%
ABD	75	134	57	73	680	35,12%
Şili	0	0	0		438	22,62%
Kanada	58	63	33	57	219	11,31%
Birleşik Krallık	85	156	88	66	188	9,71%
Hong Kong	220	75	48	122	102	5,27%
Kuzey Kore	28	25	57		66	3,41%
Avustralya	1	58	52	27	61	3,15%
Almanya	15	25	25	41	57	2,94%
Yeni Zelanda	15	28	7	34	55	2,84%
Afganistan	0	0	0		24	1,24%

Ülkeler	2018	2019	2020	2021	2022	%
Fransa	0	0	0		24	1,24%
Hollanda	0	0	0	9	9	0,46%
Taipei	0	18	0		6	0,31%
Macao	0	0	0	6	4	0,21%
Tayland	0	0	3		3	0,15%
Japonya	0	0	0		0	0,00%
Brezilya	0	0	72			0,00%
Kıbrıs	11	0	0			0,00%
Yunanistan	0	6	0			0,00%
İtalya	0	4	11			0,00%
Güney Kore	0	0	15			0,00%
Filipinler	1	78	0			0,00%
Rusya	0	3	0			0,00%
Singapur	0	0	0	5		0,00%
Güney Afrika	0	12	0			0,00%
İspanya	0	51	0			0,00%
BAE	23	26	4	5		0,00%
Mısır	0	0	0	19		0,00%
TOPLAM	532	762	472	464	1.936	

15092000: EKSTRA SAF ZEYTİNYAĞI

Ülkeler	2018	2019	2020	2021	2022	%
ABD					436	48,66%
Şili					206	22,99%
Hong Kong					87	9,71%
Avustralya					61	6,81%
Kuzey Kore					27	3,01%
Afganistan					24	2,68%
Fransa					24	2,68%
Birleşik Krallık					11	1,23%
Hollanda					9	1,00%
Kanada					8	0,89%
Tayland					3	0,33%
TOPLAM	0	0	0	0	896	

15093000: SAF ZEYTİNYAĞI

Ülkeler	2018	2019	2020	2021	2022	%
ABD					243	30,80%
Kanada					211	26,74%
Birleşik Krallık					177	22,43%
Almanya					57	7,22%
Yeni Zelanda					55	6,97%
Kuzey Kore					39	4,94%
Hong Kong					7	0,89%
TOPLAM	0	0	0	0	789	

15099000: DİĞER ZEYTİNYAĞI

Ülkeler	2018	2019	2020	2021	2022	%
Şili	0	0			232	94,69%
Hong Kong	11	0	32	7	9	3,67%
Macao	0	0			4	1,63%
Filipinler	1	0				0,00%
BAE	10	10	1	2		0,00%
ABD	0	16				0,00%
Kuzey Kore	2	5	57			0,00%
TOPLAM	24	31	90	9	245	

15094000: DİĞER SAF ZEYTİNYAĞI

Ülkeler	2018	2019	2020	2021	2022	%
Taipei					6	100%
TOPLAM	0	0	0	0	6	

15091000: SAF ZEYTİNYAĞI

Ülkeler	2018	2019	2020	2021	2022	% (2021)
Hong Kong	208	75	16	115		25,27%
ABD	75	118	57	73		16,04%
Birleşik Krallık	85	156	88	66		14,51%
Kanada	58	63	33	57		12,53%
Almanya	15	25	25	41		9,01%
Yeni Zelanda	15	28	7	34		7,47%
Avustralya	1	58	52	27		5,93%
Mısır	0	0		19		4,18%
Hollanda	0	0		9		1,98%
Macao	0	0		6		1,32%
Singapur	0	0		5		1,10%
BAE	13	16	3	3		0,66%
Brezilya	0	0	72			0,00%
Kıbrıs	11	0				0,00%
Yunanistan	0	6				0,00%
İtalya	0	4	11			0,00%
Kuzey Kore	26	19				0,00%
Güney Kore	0	0	15			0,00%
Taipei	0	18				0,00%
Filipinler	0	78				0,00%
Rusya	0	3				0,00%
Güney Afrika	0	12				0,00%
İspanya	0	51				0,00%
Tayland	0	0	3			0,00%
TOPLAM	507	730	382	455	0	

DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

DIŞ TİCARET POLİTİKASI (İTHALAT REJİMİ, İHRACAT REJİMİ)

İTHALAT REJİMİ

Ülkeye yapılan ithalat Çin hükümeti tarafından üç kategoride ele alınmaktadır; bunlar ülkeye girişi yasak olan ürünler, kısıtlı olarak izin verilen ürünler ve serbestçe ticareti yapılabilen ürünlerdir. Çin Gümrükler Genel İdaresi yasak ve kısıtlamalara tabi olan ürünlerin listesini düzenli olarak güncelleyerek web sitesinde yayınlamaktadır.

Link: Service Guide - Service Center - GACC (<http://www.customs.gov.cn>)

Çin'de gümrük kıymeti, ithal edilen ürünlerin değerlerini uluslararası piyasalardaki fiyatlar, yabancı piyasa fiyatları ve iç piyasa fiyatları temel alınarak listeleyen bir veri tabanı üzerinden gerçekleştirilmektedir. İthalatçı tarafından beyan edilen fiyatlar genel olarak kabul edilmekteyse de söz konusu veri tabanı ile beyan edilen fiyat arasında ciddi bir farklılık söz konusuysa yeniden bir hesaplama yapılmaktadır.

Çin gümrükleri tarafından ülkeye girecek ürünler için talep edilen evrak ürünün cinsine göre farklılık göstermektedir. Üretici ya da denetleyici kurum tarafından hazırlanmış olan kalite, miktar ve ağırlık ile ilgili belgeler mutlaka talep edilmektedir. Bazı ürünlerin ülkeye varışında kontrol edilmesi ya da beraberinde Çin hükümeti tarafından kabul edilmiş bir akreditasyon belgesi ile gelmesi gerekmektedir. Belirlenen şartlara uymayan ürünler satıcıya geri gönderilir ve bu durumda alıcı tarafında oluşan zarar nedeniyle bir tazminat da söz konusu olabilir.

Türkiye'den Çin'e ihraç edilen ürünlerin Çin'deki gümrük işlemleri büyük ölçüde Çin tarafındaki ithalatçı tarafından yapılacaktır. Ancak Türkiye'deki ihracatçının da konuya hâkim olması, her adımdan haberdar olması ve gerektiğinde talep edilen belgeleri temin edebilmesi gerekmektedir.

Geçmiş dönemde, Çin'de dış ticaret haklarına sahip az sayıda şirket bulunmaktaydı. Çin'in DTÖ'ye katılımını takiben, Dış Ticaret Yasası ve Dış Ticaret Operatörlerinin Dosyalanması ve Kayıtlarına İlişkin Önlemler uyarınca dış ticaret yapmaya yetkili şirketlerin sayısı hızlı bir şekilde artmıştır.

İHRACAT REJİMİ

Çin'de ilgili makamlar nezdinde kayıt yaptırdıktan sonra yabancı sermayeli olanlar dahil tüm şirketler, dış ticareti yasak olan, kısıtlamaya tabi olan veya sadece devlet tarafından yapılabilen belirli ürünler haricindeki diğer tüm ürünlerin serbestçe ihracat ve ithalatını yapabilmektedir.

İhracattaki belgeler ürün/sektör bazında değışmekle birlikte tüm ürünler açısından yer alması gereken belgeler aşağıda yer almaktadır:

- Ticari fatura
- Gönderilen ürünlerin ayrıntılı listesi
- Konşimento
- Gümrük beyannamesi
- Ürünle ilgili gerekli sertifikalar

GÜMRÜK TARİFELERİ

Çin açısından, yurtiçi tüketici talebinin artırılması, istikrarlı ekonomik büyüme ve ekonominin yeniden yapılandırılması en önemli araçlardan biridir. Bu kapsamda, Çin, özellikle nihai tüketiciye yönelik ithal ürünlerine uyguladığı gümrük vergilerini düşürmektedir.

Gümrük vergileri, Çin'in 2001'deki Dünya Ticaret Örgütü üyeliği ile birlikte düşmeye başlamıştır: 2000 yılında %15,3 olan ortalama ithalat tarifesi, 2022 itibarıyla %7,4'e kadar inmiş durumdadır.

Çin'in ürün bazında uyguladığı gümrük vergileri hakkında bilgi almak için Pekin Ticaret Müşavirliğimize başvurmaları mümkündür. Çince dilinde hizmet veren ÇHC Gümrükler Genel İdaresi sitesinden de gümrük vergisi araştırılabilir:

Link: <http://www.customs.gov.cn/customs/302427/302442/jckszcx/index.html>

ÜRÜN STANDARTLARI İLE İLGİLİ UYGULAMALAR

Çin'deki standartları oluşturma gözetim, takip ve kontrolüne ilişkin süreç Çin Halk Cumhuriyeti Standardizasyon İdaresi (SAC) tarafından yönetilmektedir. Diğer taraftan Kalite Denetimi ve Karantina Genel İdaresi (CIQ) konuyla ilgili merkezi idare konumundadır.

Çin'de standartlar zorunlu veya ihtiyari olabilmektedir. Zorunlu standartlar, insan sağlığı, kişisel mülkiyetin ve güvenliğin korunmasıyla ilgili olup kanunlar ve idari düzenlemeler vasıtası ile uygulamaya konulmaktadır. Bunların dışında kalan tüm standartlar ise gönüllü (ihtiyari) standartlar olarak kabul edilmektedir. Çin standartlarında dört seviye bulunmaktadır. En yaygın olarak uygulananlar şu şekildedir:

- 1) Ulusal Standartlar
- 2) Profesyonel Standartlar
- 3) Bölgesel Standartlar
- 4) Özel Teşebbüs (Firma)

Söz konusu seviyeler hiyerarşik yapıdadır.

Ulusal Standartlar genellikle "GB standartları" olarak anılmakta olup, Çin genelinde geçerlidir. İhtiyari standartlarda "T" ön eki kullanılmaktadır. Örneğin, gönüllü bir ulusal standart "GB / T" ön ekine sahipken, zorunlu bir ulusal standart "GB" ön ekini içermektedir.

Profesyonel Standartlar genellikle "Endüstri Standartları" olarak anılmaktadır. Mesleki standartlar endüstri sektörüne göre kodlanmaktadır. Profesyonel standartlardan ihtiyari nitelikte olanların da ilgili sektör kodundan sonra " / T" eklenmektedir. Örneğin, tarım sektörü zorunlu standardı NY kodu ile başlarken tarımsal gönüllü standartlar için kod "NY / T"dir.

Yerel standartlar genellikle "Eyalet Standartları" olarak anılmaktadır. Ne Ulusal Standartlar ne de Profesyonel Standartlar mevcut olmadığında uygulanmaktadır. Ancak yerel bir alanda endüstriyel ürünlerin güvenliği ve hijyeni için birleşik gereksinimlere ihtiyaç bulunmaktadır. Yerel Standartlar "DB + *" (zorunlu) veya "DB + * / T" (ihtiyari) ile tanımlanmaktadır.

Kurumsal Standartlar, Ulusal Standartlar, Profesyonel Standartlar ve Yerel Standartların mevcut olmadığı durumlarda Çin'deki bağımsız bir şirket tarafından geliştirilebilmekte ve/veya kullanılabilir. Kurumsal standartlar kodunu belirleme formülü "Q + *"dir. Burada * simgesi Kurumsal kodu temsil etmektedir.

AMBALAJ, PAKETLEME VE ETİKETLEME

Çin'in, özellikle tüketim malları için ürün bazında belirlenmiş etiketleme ve ambalajlama gereksinimleri bulunmaktadır. Bazı durumlarda, bu gereklilikleri karşılamayan malların Çin'e girişi reddedilmektedir.

Çin pazarında satılan tüm ürünler için ambalajlama, pazarlama açısından çok önemli bir konu olup müşteriyi cezbedecek ambalajların kullanılması, pazara yüksek fiyattan giriliyor ise ürünün lüks imaja uygun bir ambalaj ile piyasaya sunulması önerilmektedir.

Tüketiciler tarafından gıda ürünlerinde ambalajlara büyük önem verilmektedir. Çin yeni yılında ve diğer özel günlerde gıda maddeleri, hediye amacı ile satın alınmaktadır. Bu nedenle ambalaj malzemesi ve tasarımı karar aşamasında belirleyici olmaktadır.

Hali hazırda yürürlükte olan yasalara göre ürünler belli standartları karşılamak zorundadır. Standartlara göre kalite belgesi verilen ürün üzerine güvenlik etiketi yapıştırılmaktadır. Kullanılan standartların kodları, seri numaraları ve isimleri ürün üzerine basılmış veya teknik kullanım kılavuzu ile ambalaj üzerine yazılmış olmalıdır.

Ülkedeki resmi dil olan "Basitleştirilmiş Çince" olarak da tanımlanan "Mandarin Lehçesi" kullanılması gerekmektedir. Çince olarak; ürün ismi, üretici ismi, adresi, temel katkı maddeleri ile bunların miktar ve özellikleri ile birlikte satış ve kullanım için ayrı ayrı üretim ve son kullanma tarihleri, ürünün yanlış kullanımını önlemeye yönelik ve buna bağlı tehlikeleri kapsayan açıklayıcı uyarılar, uygun taşıma ve depolama ile ilgili talimatlar yer almalıdır. Ayrıca ithal edilen gıda ürünleri üzerinde ürünün güvenli olduğunu gösterecek lazer etiket bulunması istenmektedir.

TEKNİK ENGELLER

Çin'in sağlık ve bitki sağlığı önlemlerinin (SPS) uygulanmasına ilişkin mevzuatı, birçok yasa, yönetmelik ve ulusal standartlardan oluşmaktadır. Kapsanan ürünler arasında gıda, sağlıklı gıda, hayvanlar ve bitkiler, hayvan yemleri ve kozmetik ürünleri yer almaktadır.

SPS rejiminin temel koşulları, ilgili ürünlerin Çin'in zorunlu sıhhi standartlarına uygun olmasını sağlamaktır. Bu gereksinimler, temel olarak aşağıdaki mekanizmalar aracılığıyla uygulanmaktadır.

- İthal ürünlere uygulanan zorunlu ön kayıt: Kozmetik ve bazı gıda maddeleri Çin'in Gıda ve İlaç Düzenleme Kurumlarından ön izin almadan ülkeye ithal edilmesi ve dağıtımı mümkün değildir.
- Ürün denetimi süreci: Çoğu gıda, kozmetik ürünleri ile hayvansal veya bitkisel menşeli ürünlerin gümrükleme aşamasında, eşyanın sınıflandırılmasına bağlı olarak, görsel inceleme ve laboratuvar testlerinden geçmesi gerekebilmektedir.
- Bazı hayvansal ürünler için (örneğin et ve süt ürünleri) ÇHC Gümrükler Genel İdaresi ile ilgili ülkede muhatabı arasında imzalanması gereken protokolden sonra ÇHC Gümrükler Genel İdaresi tarafından " onaylanmış üretici" olarak listelenmesi şartı bulunmaktadır. Ayrıca bu noktada protokole bağlı olarak sağlık sertifikası da düzenlenmesi gerekmektedir.

SPS önlemlerinden ayrı olarak başlıca tarım ürünlerine uygulanan bir diğer ticaret engeli; tahıl, pamuk, şeker ve yün gibi ürünlere uygulanan Tarife Oranı Kotasıdır.

Çin'in ticaretteki teknik engelleri (TBT) esas olarak Çin Zorunlu Sertifikasyonu (CCC- China Compulsory Certification) olarak bilinen bir teknik uygunluk değerlendirme sistemi aracılığıyla uygulanmaktadır. CCC'ye tabi ürünler (tüketici elektroniği, ev aletleri ve otomotiv ürünleri gibi geniş bir ürün yelpazesini içerir) Çin'in Standardizasyon ve Akreditasyon Kurumu tarafından yayınlanan bir katalogda listelenmiştir. Bu ürünlerin, Çin teknik gerekliliklerine uygunluğu sağlamak için, genellikle yerel bir şube veya yabancı üreticinin ülkesindeki Çin yetkililerince atanmış temsilcisi tarafından yürütölen bir sertifikasyon sürecinden geçmesi gerekmektedir. Sertifikalı ürünlerin, bir ön koşul olan CCC işareti kullanmasına izin verilmektedir. Söz konusu ürünlerin Çin pazarına girişi için CCC işaretinin kullanılması bir zorunluluktur.

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur: (<https://teknikengel.gov.tr/>).

Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

PAZARIN ÖZELLİKLERİ

FİKRİ SINAİ MÜLKİYET HAKLARI

Fikri mülkiyet haklarının korunması ve yabancı şirketlerin Çinli ortakları ya da üçüncü taraf şirketler tarafından fikri mülkiyet haklarının ihlal edildiğine dair şikayetleri, Çin'de faaliyet gösteren yabancı sermayeli şirketlerin, Çin'de yaşadığı en büyük sorundur. Ancak, Çin hükümetinin son dönemde bu alanda yaptığı reform çalışmaları gelecekte bu sorunun çözülmesine katkı sunmayı hedeflemektedir.

Pekin, Şanhay ve Guanco 'da hayata geçirilen fikri mülkiyet haklarına yönelik ihtisas mahkemeleri, ortalama dört ayda davaları sonuca bağlamaktadır. Bu mahkemelerin başka şehirlerde de açılması planlanmaktadır.

Dünya Ticaret Örgütü üyeliğine 2001 'de kabul edilen Çin'in bu çerçevede kendi uygulamalarını örgütün Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Anlaşması (TRIPS) hükümleriyle uyumlu hale getirmesi gerekmektedir. Çin aynı zamanda 2007 tarihli Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) Telif Hakları Anlaşması'nın da taraflarından birisidir. Bugüne değin fikri mülkiyet haklarının korunması konusunda uluslararası yükümlülüklerle giren ve mevzuatını kuvvetlendiren Çin, artık kanunların pratikte uygulanmasında da daha kararlı bir tavır sergilemektedir. Bununla birlikte, fikri mülkiyet hakları ihlali Çin'de iş yapan şirketler açısından önemli bir risktir. Bu kapsamda, şirketlerimizin markalarını Çin'de tescil ettirmeleri önem arz etmektedir.

ÇHC'deki marka tescili konusunda temel olarak "China National Intellectual Property Administration (CNIPA)" yetkili bulunmaktadır (<http://www.cnipa.gov.cn/>) Marka tescili ise "Trademark Office" aracılığı gerçekleştirilmektedir.

Çin'de mevcut marka tescili uygulaması "first-to-file rule" kuralını içermektedir. Bu kural uyarınca, ticari marka başvurusunda ilk olarak bulunan kişi veya şirkete genellikle bu ticari marka hakkı verilmektedir. Nitekim mevcut "Marka Kanunu" da bu hususu içermektedir (<http://www.cnipa.gov.cn/>).

Bir kişi veya firmanın marka tescil başvurusu kabul edilip ilana çıkılmasından sonra bir yıl süreli itiraz dönemi başlamaktadır. Eğer bu dönemde bir itiraz gelmezse, başvuran firma veya kişi markayı tescil ettirmiş olmaktadır. Marka tescili ile firma, ürünlerinin Çin ana karasında satış ve üretim haklarını (hatta ihracat) almaktadır.

Markanın Çinli bir firma tarafından kopyalanmış olması halinde ise, markanın esas sahibi firma ürünlerini Çin'e ihraç etmek istediğinde, ürünlerinin ithaline izin verilmemesi riskiyle karşı karşıya gelmektedir.

Firmalarımızın, markalarını aşağıdaki web sitesi aracılığıyla kontrol etmeleri mümkündür. Firma kayıtları, firmalarımızın bilgisi dışında yapıldıysa Müşavirliğimizle irtibata geçmeleri mümkündür. <http://wcjs.sbj.cnipa.gov.cn>

TÜKETİCİ TERCİHLERİ

Çin, sadece ucuz işgücü ile üreten bir ülke değildir. Zenginleşen halkı ve büyüyen ekonomisiyle tüketen bir toplum haline gelmiştir.

Çin 2022 yılında gerçekleştirdiği 2,7 trilyon dolar değerinde ithalat ile dünyanın en büyük ikinci ithalatçısıdır.

Ülkede gittikçe zenginleşen ve hâlihazırda 400 milyon bireyden oluşan bir orta sınıf bulunmakta ve söz konusu orta sınıfın kaliteli ve ithal nihai tüketim ürünleri talebi her geçen gün artmaktadır. Bu noktada, Çin'in genelinde sınıflar arasındaki tüketici eğilimlerinin farklılığından da bahsetmek gerekmektedir. Alt ile alt/orta sınıflar açısından gelecek endişesi ile tasarruf eğilimi oldukça yüksektir. Söz konusu sınıfların tercihleri yerel ürünler olmaktadır.

Bununla birlikte, Tier 1 olarak adlandırılan Şanhay, Pekin, Guanco şehirlerindeki orta/üst ile üst gelirli sınıfların tercihlerinde ithal ürünler önemli yer tutmaktadır. Ayrıca, Tier 2 olarak adlandırılan Xi'an, Qingdao, Chengdu, Chonqing, Wuhan gibi şehirlerdeki nüfusun da harcanabilir geliri her geçen gün artmaktadır. Bu şehirlerdeki nüfusun tercihlerinde de son 5 yıllık dönemde önemli değişiklikler göze çarpmaktadır. Kümülatif olarak incelenecek olursa orta/üst ile üst sınıfı her geçen gün büyüyen Çin'in tüketici tercihleri ithal ürünler yönünde seyretmektedir.

Diğer taraftan, özellikle genç neslin tercihlerinde, "klasik Çinli" tercihlerinin oldukça ötesine geçildiği görülmektedir. Bu kapsamda, örneğin protein ağırlıklı beslenme Çin'de artmakta; hazır

giyimde özellikle Avrupa modası takip edilmekte; kozmetik ürünlerinin tüketimi düzenli olarak yükselmektedir. Tier1 ve Tier2 şehirleri dışında yer alan ve daha az gelişmiş olan bölgelerdeki gençler, e-ticaret platformları sayesinde çevrim içi olarak neredeyse tüm ithal ürünlere erişebilmektedir.

SATIŞ TEKNİKLERİ VE SATIŞI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Firmalarımızın, öncelikle pazara girmek istedikleri ürünü belirlemeleri ve ürün bazında strateji geliştirmeleri daha yararlı olacaktır. Bununla birlikte genel olarak, satışı belirleyen faktörlerin başında tanıtım gelmektedir. Zira ülkemiz ürünlerinin genel olarak bilinirliği düşük seviyelerdedir. 400 milyon kişiden oluşan orta/üst sınıf Çinli tüketiciyi hedefe alarak Çin'in kendine özgü weibo, wechat gibi sosyal medya hesapları üzerinden yürütülecek tanıtım faaliyetleri başarıya ulaşmak açısından önemli bir araçtır. Çin'de internet penetrasyonu oranı %65 olup, 904 milyon kişi aktif olarak internet kullanmaktadır. Söz konusu 904 milyon nüfusun 897 milyonu ise mobil internet kullanmaktadır. Yani mobilin, internet penetrasyonu içerisindeki oranı %99,3'tür. Bu bakımdan, sosyal medya üzerinden yapılacak tanıtım faaliyetleri son derece önemlidir.

Çin'de rekabetin son derece üst seviyelerde olması sebebiyle sabırlı olmak ve orta/uzun vadeli hedefler koymak önem arz etmektedir.

ÖNEMLİ SEKTÖRLER

TARIM VE HAYVANCILIK

Dünya nüfusunun beşte birinin yaşadığı Çin, global gıda üretiminin dörtte birini tek başına karşılamaktadır. Çin, miktar bakımından dünyanın en büyük tarım üreticisidir. Bununla birlikte tarımsal ürün ithalatında önemli bir ülke olan Çin, parasal değer bakımından en çok tarım ürünü ithal eden ikinci ülke konumundadır. Buğday ve pirinç üretiminde dünya lideri olan Çin; mısır, arpa ve yağlı tohum üretiminde de önde gelen ülkelerden biridir. ABD ile ticaret savaşlarından sonra tarım politikasını değiştiren Çin, daha fazla soya üretirken; buğday ve pirinç üretiminde kendi kendine yetme stratejisini sürdürmeyi hedeflemektedir. Hayvancılık, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği de Çin ekonomisinin önemli bir parçasını oluşturmaktadır.

Çin'de 70 yıl önce yetersiz olan tahıl üretimi, arz-talep bakımından dengeye oturarak yeni bir düzeye çıkmıştır. Ülkenin tahıl üretimi 1949'da ise bu rakam sadece 113 milyon ton iken, 2021'de 682,9 milyon tona ulaşmıştır.

2001-2020 dönemi için ithal edilen tahıl ürünlerinin %75,4'ünü soya fasulyesi oluşturmaktadır. En çok tüketilen iki ürün olan pirinç ve buğdayın ithalattaki payı ise %6'dır.

Çin, tahıl üretiminin 600 milyon tonun altına düşmesini istememektedir. Bundan dolayı da en az 110 milyon hektarlık alanda tahıl üretimini sürdürmeyi hedeflemektedir. Ülkede şu anda 134,9 milyon hektarlık tarım alanı mevcuttur.

Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) mevzuatı uyarınca, gıda ürünleri ithalatında bütün ihracatçı ülkeler tarafından risk analizi ve ürün spesifik protokollerin imzalanmasını öngören bir pazara giriş sürecinin tamamlanması gerekmektedir. Konu ile ilgili kurum olan ÇHC Kalite Kontrol, Denetim ve Karantina Genel İdaresi (AQSIQ) yeniden yapılandırılmış, 2017 yılından bu yana anılan konu kapsamında ÇHC Gümrükler Genel İdaresi (GACC) yetkili kılınmıştır.

Gıda sektörü, ülkemizin Çin'e yönelik ihracatının geliştirilmesi ve ürün çeşitliliğinin sağlanması açısından önem ve potansiyel arz eden bir sektör konumundadır. Bu kapsamda, ülkemizin gıda ürünlerinin Çin'e yönelik ihracatının artırılması amacıyla bir süredir sistematik çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda, ilk olarak, gıda ürünlerimizin Çin'e yönelik girişinin kolaylaştırılması amacıyla, iki ülke arasında iş birliğine yönelik bir çerçeve anlaşması olan "Gıda Güvenliği Anlaşması" 19 Nisan 2013 tarihinde imzalanmış bulunmaktadır.

Çin'e gıda ürünlerimizin ihracatı kapsamında 2019 yılında kiraz ihracatımızda fümigasyon yönteminin önu açılmış (mevcut durumda geçici olarak kapalı), antepfıstığı ihracatımız resmi olarak başlamış, Çin'e ihraç edilebilen su ürünlerimize ise ton balığı ve alabalık ürünleri eklenmiştir. 2020 yılında ise süt ürünleri ve kanatlı eti ihracatımızın önu açılmıştır. 2021'de UHT süt ürünleri ihracatımız başlamıştır.

Yeni ürünler ekleme yönündeki çalışmalarımız kapsamında ÇHC Gümrükler Genel İdaresi nezdindeki girişimlerimize narenciye, nar ve iç badem, üzüm, kivi, elma ve defne yaprağı ürünlerinde devam edilmektedir.

SANAYİ

İmalat sanayi, düşük maliyetlerin de sağladığı avantaj sayesinde Çin büyümesinin itici gücü olmuştur ve artan maliyetlere rağmen büyük ölçüde bu konumunu korumaktadır. Çin GSYH'sinin %39,4 (yaklaşık 6,86 trilyon dolar) tekabül eden imalat sektörü, süreç içerisinde kaliteyi, teknoloji içeriğini ve katma değeri artırarak dünya standartlarında üst konumlara ulaşmıştır. Bununla birlikte bugün Çin'in ihraç ettiği sanayi ürünlerinin yarısı yabancı sermayeye sahip şirketler tarafından üretilmektedir.

Çin'in artık fiyatların düşük olduğu bir ülke olmadığını unutmamak gerekmektedir. Çin'de üretim maliyetleri arttıkça fiyatlar da giderek yükselmiş ve bu fiyat artışları tüm sektörlerle yansımıştır.

Çin şu anda dünyadaki;

- Çeliğin yüzde 50'sini,
- Otomobillerin yüzde 30'unu,
- Cep telefonlarının yüzde 90'ını,
- Bilgisayarların yüzde 80'ini,
- Gemilerin yüzde 40'ını,
- Ayakkabıların yüzde 60'ını üretmektedir.

Tüm bu bilgiler kapsamında, Çin'in birçok sektör açısından dünyanın üretim merkezi olduğunu söylemek gerekmektedir.

MADENCİLİK

Çin maden ve mineraller yönünden zengin bir ülkedir. Dünyadaki en büyük altın üreticisidir. Aralarında demir cevheri, demir alaşımlı metal cevherleri kömür, kalay, doğal gaz, cıva, manganez, vanadyum, kurşun, çinko, alüminyumun fosfat, tungsten, uranyum, manyetit molibden, titanyum, az bulunan toprak elementlerini olmak üzere yaklaşık 17 maden ve mineral türü ve madene sahip olması ile lider konumundaki ülkedir.

Çin kömür rezervleri açısından dünya birincisidir. Çin dünyanın en büyük kömür üreticisi ve tüketicisidir. Hali hazırda toplam enerji ihtiyacının %70'i kömürden elde edilmektedir. Ülkenin ayrıca petrol, doğal gaz kaynakları mevcuttur ancak önemli bir ham petrol ithalatçısıdır. Bunlara ek olarak uzay teknolojisi ve elektronik alanında kullanılan bazı ender bulunan madenlerin de artan orandaki üretici ve ihracatçısıdır.

Çin'in gelişen madencilik sektörü büyük ölçüde yerel talebi karşılamak için çalışmakta ve talebin büyüklüğü karşısında bunda da tam yeterli olamamaktadır. Örneğin, Çin her ne kadar önemli bir petrol üreticisi olsa da (dünyanın en büyük 5. üreticisi) ürettiği petrol ancak kendi ihtiyacının yarısını karşılamaya yetmektedir.

HİZMETLER

Üçüncü endüstri olarak tabir edilen hizmet sektörü halen Çin'de en hızlı büyüyen ve uluslararası ölçekte etkisini artıran sektör durumundadır ve GSYİH'nin %52,2'sini (7,4 trilyon dolar) oluşturmaktadır.

LOJİSTİK

Çin'in lojistik altyapısı, başta ulaştırma ve telekomünikasyon olmak üzere oldukça kaliteli durumda olup büyük yatırımlarla bu alanda daha da fazla gelişme kaydedilmesi amaçlanmaktadır. Ancak, kalitenin ülkenin her bölgesinde aynı olmadığını, lojistik altyapısının ülkenin ekonomik olarak daha gelişmiş kesimlerinde daha yaygın ve daha kaliteliyken, ülkenin iç ve batı kesimlerine gidildikçe seyrekleştiğini ve kalitenin de düştüğünü göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Çin genelinde toplam 5,2 milyon kilometrelik karayolu bulunmakta olup bunun 160 bin kilometresi otobandır. 146 bin kilometrelik toplam uzunluğa sahip demiryolları içerisinde 37.900 km uzunluğunda yüksek hızlı tren hattı mevcuttur.

Çin'de ekonomik büyümenin yüksek bir performansla devam etmesi, üretimin ve ticaretin artması ve elektronik ticaretin de gelişmesiyle birlikte lojistik sektörü hızlı bir gelişim sürecine girmiştir. Çin Bilimler Akademisi'nin yaptığı bir hesaplama göre ülkedeki lojistik sektörü 2019 yılı itibarıyla 46,5 milyar dolarlık bir büyüklüğe ulaşmıştır.

ENERJİ

Su kaynakları kritik öneme sahiptir. Zira gerek tarımda sulama için gerekse elektrik üretiminde kullanılmaktadır. Çin dünyada en büyük hidroelektrik enerji üretimi yapılan ülkesidir ve dünyanın en büyük hidroelektrik santrali Three Gorges Barajı 22.500 megavat enerji üretimi ile küresel anlamda en büyük kapasiteye sahip barajdır.

Nüfusun tamamının elektriğe ulaşımının tamamlandığı ülkede, elektrik tüketiminin yaklaşık %15'i yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilirken, yaklaşık yüzde %75'i petrol, gaz ve kömürden (%70) elde edilmektedir.

PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

İŞ KÜLTÜRÜ

Çinli firmalarla iş yapan yabancı firmaların Çin'in kendine has kültürel özelliklerinin, adetlerin, davranış şekillerinin farkında olması gerekmektedir. Bu anlamda, Çin'de iş yapacak Türk firmalarına verilebilecek bazı öneriler aşağıda yer almaktadır.

İŞ YAPMA TARZI

Batı'da kişinin kendisine ayırdığı zaman ve özel hayat çok önemliken, Çin'de iş hayatın kendisidir. Çinliler günde 24 saat boyunca işleri hakkında konuşabilirler ve iş ile ilgili birçok etkinlik, örneğin toplantılar, yemekler, mesai saatleri dışında yapılabilir.

Kişisel ilişkiler ya da Çince 'deki deyimle "guanxi", Çin'de Batı kültüründe olduğundan çok daha önemlidir ve bu açıdan Çin'in aslında Türk kültürüne yakın olduğu söylenebilir. Bir iş anlaşması imzalanmadan önce Çin tarafı müstakbel ortağıyla önce güçlü bir kişisel ilişki kurmak ister ve yapılan ilk birkaç toplantının sadece bu amaç doğrultusunda kullanılması gerekebilir.

Karar verme aşamasında Çin tarafı kendisine avantaj sağlamak için müzakereleri gereğinden fazla uzatma yoluna gidebilir. Gecikmelerin kabul edilmesi ve karşı tarafı sıkıştırma veya zaman kısıtlamaları ile son tarihleri hatırlatma yoluna gitmektense sabretmek daha faydalıdır.

TOPLANTILAR

Çin tarafı toplantı salonuna hiyerarşik bir sırayla girer ve aynı sırayla çıkar. Salona ilk girenin gruptaki en kıdemli kişi olması beklenir.

Çin tarafının lideri konumundaki kişiye saygı gösterilmelidir. Toplantıya katılan ekibi Çin tarafında ekibin lideri, yani en kıdemli kişisi tanıştırmak.

Toplantıya iyi hazırlanılması beklenir. Örneğin bir sunum yapılacaksa, mutlaka sunumun bir çıktısı toplantıdaki tüm katılımcılara dağıtılmalıdır.

Toplantıların başında hâl hatır sormak, tabir yerindeyse "havadan sudan" konuşmak normal hatta gereklidir.

Toplantılar sırasında duyguları fazla belli etmek Çin tarafında olumsuz bir etki bırakabilir. Aynı şekilde kinaye ve alaycılıktan da kaçınılmalıdır.

Toplantılarda muhafazakâr, kapalı, koyu renkli kıyafetler tercih edilmelidir. Mümkün olduğunca yüksek kaliteli takımlar giymek, güçlü bir izlenim bırakacaktır.

Tercüman kullanılıyorsa Çin tarafına yöneltilen soruları doğrudan tercümana hitap ederek sormak değil de Çin tarafına hitap ederek sorup tercümanın çevirmesini beklemek daha doğru olacaktır.

KARTVİZİT

Kartvizit değişimi çok önemlidir, bu yüzden toplantılara ve görüşmelere giderken bol bol kartvizit bulundurmakta fayda vardır.

Kartvizitin bir tarafı mutlaka Çince olmalı, diğer taraf tercihe göre İngilizce ya da Türkçe olabilir. Sizinle ve şirketinizle ilgili önemli bilgiler mutlaka kart üzerinde yer almalıdır. Unvan mutlaka yazılı olmalıdır.

Sizinle ve şirketinizle ilgili önemli bilgiler mutlaka kart üzerinde yer almalıdır. Unvan mutlaka yazılı olmalıdır. Kartvizit iki elle tutularak ve Çince tarafı üstte yer alacak şekilde takdim edilmelidir. Aynı şekilde sunulan kartvizit yine iki elle alınmalı ve alındıktan sonra bir süre üzerindeki yazılar okunarak incelenmelidir. Alınan kart toplantı sırasında masada alan kişinin hemen önünde durabilir. Alınan kartı hemen cebe ya da cüzdana koymamak gerekir.

Günümüzde Çin'de kartvizit değişimi kadar önemli bir husus da "wechat" değişimidir. Çin'de iş dünyası dahil herkesin kullandığı wechat programı bir mesajlaşma programının ötesinde olup,

iş görüşmeleri e-postadan daha çok wechat üzerinden ilerlemektedir. Bu kapsamda Çin ile iş yapmak isteyen firma yetkililerinin wechat hesabı açmalarında oldukça fayda bulunmaktadır.

DİYALOGLAR

Çince bilmeyenlerin de birkaç kelime Çince öğrenip kullanmaları olumlu etki yaratır.

Çince “yemek yedin mi?” ya da “nereden geliyorsun?” gibi sorular, Türkçe’deki “ne haber?” ya da “nasılsın?” gibi nezaket gereği kullanılan ve aslında tam bir cevabı beklenmeyen ifadelerdir. Bu nedenle bu soruları bire bir olarak alıp detaylı cevaplar vermemek gerekir.

Çinliler net olumsuz ifadelerden kaçınırlar ve bu tür ifadeler kaba bulunur. Örneğin Çinli taraf “çok sorun yok” diyorsa bu aslında hala sorunların olduğu anlamına gelebilir. Çinlilerle konuşurken de bu konuya dikkat etmeli, örneğin doğrudan bir “hayır” yerine “düşüneceğim”, “göreceğiz” gibi ifadeler kullanılmalıdır.

Sohbetlerde Çin’in zenginliklerine örneğin doğal güzelliklerine, tarihi mekanlarına vs. atıfta bulunma olumlu bir hava yaratacaktır. Aynı şekilde karşıdaki kişinin ailesini sormak da olumlu karşılanır. Bununla birlikte siyasi konulardan kaçınmakta da fayda vardır.

Karşıdaki kişiye parmakla işaret etmek hoş karşılanmaz. Bunun yerine çok gerekiyorsa açık bir el ile işaret etmek, ya da mümkünse hiç el kullanmadan göz teması kurmak tercih edilmelidir.

YEMEKLER

Bir yemeğe davet edilenler, masada istediği bir yere oturmaktansa nereye oturacaklarının gösterilmesini beklemelidir. Yemek oturma düzenleri hiyerarşik bir düzene göre planlanır, buna uyulmalıdır.

Genellikle yuvarlak masalar etrafında yenen iş yemeklerinde masaya çok sayıda farklı tabak gelecektir. Her birinden az bir parça almak yeterli olur.

Kişinin önüne gelen tabağı tamamen bitirmesi “yemek az geldi” anlamını taşıyacağı gibi hiç dokunmaması da “yemeği beğenmedim” anlamına gelebilir. Orta bir noktada durulmalıdır.

Yemek sırasında farklı kişiler tarafından kadeh kaldırılıp nezaket konuşmaları yapılabilir, misafirlerin de ev sahiplerine teşekkür amacıyla bu yöntemi kullanmaları önerilir.

RAKAMLAR

8 rakamı Çin kültüründe şanslı rakamdır. Bir şeyden 8 tane almak ya da vermek, güçlü bir iyi niyet göstergesidir. 6 rakamı da gelişime, ilerlemeye işaret eder. 4, Çincedeki “ölüm” kelimesiyle eş sesli olduğundan uzak durulan bir rakamdır.

PARA KULLANIMI

Çin’de ödemeler yerel para birimi olan ‘yuan’ (RMB) ile yapılmaktadır. Bu kapsamda, Çin’e seyahat eden vatandaşlarımızın, yuan (RMB) bulundurmaları gerekmektedir. Uluslararası beş yıldızlı otellerde kredi kartı ile ödeme mümkünken, günlük hayatta kredi kartı ile ödeme neredeyse mümkün değildir.

Ayrıca, Çin’de günlük hayatta ödemelerin neredeyse tamamı wechat programı aracılığı ile yapılmaktadır. Ancak, Çin’de banka hesabı olmaması halinde, programın bir ödeme aracı olarak kullanılması mümkün değildir.

Çin’de elektronik ödeme şekilleri giderek yaygınlaşmaktadır. Kredi kartı kullanımında ise giderek Çin’in kendi sistemi olan Union Pay’in tercih edildiği, Master Card ve Visa gibi sistemlerin kullanımının ise azaldığı görülmektedir. Bu nedenle kredi kartlarından ziyade nakit bulundurmakta fayda vardır.

PASAPORT VE ÜLKEYE GEÇİCİ GİRİŞ VİZESİ UYGULAMASI

ÇHC, Umuma Mahsus Pasaport hamillerini vizeye tabi tutmaktadır. Resmi Pasaport hamilleri ise anılan ülkeye yapacakları 30 güne kadar ikamet süreli seyahatlerinde vizeden muaf (Güncel durumun mutlaka Türkiye’deki Çin Halk Cumhuriyeti temsilciliklerinden teyit edilmesi önemlidir.). 15 Şubat 2016 tarihinden bu yana iş adamlarımızın ticari vize başvurularında Çin’den davet eden firmaların davet mektupları kabul edilmemektedir. Bu çerçevede, Çin’in yetkilendirilmiş resmi devlet kuruluşlarının verdikleri davet mektubunun ıslak imzalı aslı (Davetiye) kabul edilmektedir.

Ayrıca, turizm amaçlı olarak Çin’e seyahat edecek olan kişilerin bireysel olarak yaptıkları turistik vize başvuruları kabul edilmemektedir. Turistik amaçlı seyahatlerde sadece grup vize başvuruları kabul edilmektedir. Çin’in başlattığı bu uygulama nedeniyle vize başvuru prosedürü uzun

zaman almaktadır. Bu kapsamda, vatandaşlarımızın seyahatlerinden makul bir süre önce vize için başvuruda bulunmaları önem arz etmektedir.

RESMÎ TATİLLER VE MESAI SAATLERİ

Çin'deki resmî tatiller aşağıda yer almaktadır.

- Yeni Yıl
- Çin Yeni Yılı/Bahar Festivali
- Ching Ming Festivali
- İşçi Bayramı
- Dragon Boat Festivali
- Sonbahar Ortası Festivali

Çin'de mesai saatleri genel olarak sabah 9:00'da başlayıp akşam 6:00'da sona ermektedir.

Çin'de tek bir yerel saat kullanılmakta olup, ülkemizin beş saat ilerisindedir.